

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE UTILIZĂRII TEHNOLOGILOR INOVATIVE PENTRU ELEVII LICEENI ÎN ORELE DE GEOGRAFIE

Pătrașcu Alexandra

“Ion Creanga” SPU of Chisinau, PhD Fellow, (MOLDOVA)

Email: alexandrea.patrascu@gmail.com

Abstract

In this article we are addressing the need to use the digital technologies in education domain at the beginning of 21'st century. There are highlighted the advantages and the disadvantages of using innovative technologies during the geography classes and in everyday life. We can observe that the improvement of knowledge in digital domain of teachers and students is a problem for Romania and also for Rep. Moldova and this problem needs a solution as soon as possible in the context of the medical crisis. The teaching process of geography classes depends on the development of the teacher's abilities which determines the attractiveness of the degree of motivation for students's education.

Keywords: Innovation, technology, research projects, etc.

Rezumat

În articolul de față este abordată necesitatea folosirii tehnologiilor digitale în educație la începutul secolului XXI. Sunt evidențiate avantajele și dezavantajele utilizării tehnologiilor inovative atât în cursul desfășurării orelor de geografie cât și în viața de zi cu zi. Se observă că dezvoltarea competențelor digitale a cadrelor didactice și elevilor reprezintă o problemă pentru România ca și pentru Republica Moldova care necesită găsirea de soluții cât mai rapid având în vedere criza din sănătate. Eficiența procesului educațional la geografie depinde de dezvoltarea competențelor specifice, care determină atractivitatea domeniului și gradul de motivare pentru instruire al elevilor. De altfel competențele specifice formate în cadrul studierii Geografiei vor contribui la formarea profesională inițială a liceenilor de astăzi realizându-se și numeroase conexiuni interdisciplinare.

Cuvinte cheie: tehnologii inovative, educație, competențe digitale, competențe specifice geografiei.

Introducere

În prezent, societatea noastră se află într-o continuă modernizare, accentual se pune pe o informatizare activă a sistemului educațional și nu numai. Performanțele tehnologice înregistrate în ultimii ani în IT și

TIC, folosite în diverse domenii de activitate, reprezintă pentru societatea din România și Republica Moldova condiția de bază pentru o economie mai puternică, pentru o creștere a nivelului de trai al populației. Schimbările care au loc în societatea actuală generează modificări dar și adaptării ale sistemului educațional pentru a ține pasul cu noile cerințe din diverse domenii de activitate. De aceea formarea competențelor digitale, care conduc la formarea mai rapidă a celor specifice geografiei, reprezintă un element de bază în modernizarea educației.

Fundamentare teoretică

De-a lungul timpului omenirea a căutat mereu mijloace, instrumente care să-i ușureze viața, sub toate aspectele. În ultimii 200 de ani, cele mai deosebite descoperiri au fost înregistrate în domeniul tehnologiei.

Invenția care a reușit să își imprime puternic amprenta asupra vieții de zi cu zi a societății la sfârșitul secolului al XX-lea o reprezintă computerul. Prima “mașină de calcul” a fost creată de Charles Babbage în anul 1822 și, deși intenția sa a fost de a crea un aparat care să calculeze diferite probleme de matematică, el a conceput un aparat care a stat la baza computerului de astăzi. Astfel Babbage este socotit inventatorul primului computer, mașina sa fiind primul aparat programabil, analitic, complet automat. Computerul este folosit actualmente în aproape toate domeniile: tehnoredactare, bază de stocare și prelucrare a datelor, în proiectare, industrie, educație, sănătate etc. Lansarea rețelei www (*World Wide Web*) în anul 1991 a permis accesul la comunicare între utilizatorii de internet la nivel planetar. De asemenea nimeni nu își imagina că lumea va ajunge așa cum este astăzi, nimeni nu își poate imagina cum va fi nici pe o perioadă scurtă de 10 ani deoarece lucrurile evoluează din ce în ce mai rapid în această industrie.

În prezent, rețeaua Internet și tehnologiile informaționale au devenit indispensabile pentru sistemul educațional. Rolul profesorului modern este să știe să învețe rapid și eficient pentru adaptarea la tendințele mereu schimbătoare ale sistemului. Dorința utilizării device-urilor mobile (telefoane, iPhone, tablete etc.) a devenit o necesitate

cotidiană pentru fiecare elev, în special, acum când criza medicală are un impact puternic asupra întregii societăți umane, asupra întregului învățământ la nivel planetar. Învățarea în societatea modernă nu mai este legată obligatoriu de sala de clasă. Se dezvoltă metode de instruire orientate spre instruirea individuală și în grupuri cu acces sincron (Skype, Google talk, Google Clasroom, Google Meet, Yahoo messenger etc.) și asincron (poșta electronică, forumurile, blogurile etc.) la procesele de instruire. Pe parcursul ultimilor 10 ani au fost elaborate și dezvoltate conținuturi educaționale calitative pentru instruirea electronică, elaborarea cărora ar fi fost irealizabilă fără sistemele de management al procesului învățării: Mill, Moodle, BlackBoard, Ping-pong, AeL etc. [5].

Avantajele tehnologiei sunt numeroase pentru omenire la nivel general și pentru educație în special, dar fiecare avantaj poate deveni în același timp și un dezavantaj deoarece tehnologiile inovative sunt precum o sabie cu două tăișuri. Desigur, este oarecum normal ca majoritatea oamenilor să se gândească și să ia în calcul mai mult efectele pozitive însă totul trebuie văzut din cel puțin două perspective pentru a avea o imagine generală. Între aceste avantaje privind utilizarea noilor tehnologii în geografie dar și în viața cotidiană menționăm:

- existența a numeroase aplicații a căror folosire permite apropierea elevilor de disciplina pe care o predăm, respective geografie;
- asimilarea rapidă a conținuturilor predate într-un mod plăcut;
- crearea de competențe specifice reale, atât la nivelul disciplinei geografiei, cât și la nivel interdisciplinar [2];
- rapiditate în procesul de comunicare;
- vizualizarea proceselor și a fenomenelor naturale prin intermediul unor filmulețe cu impact imediat asupra elevilor;
- tehnologiile didactice avansate asigură creșterea calității procesului educațional prin corelarea scopului, obiectivelor, conținuturilor și strategiilor didactice, inclusiv a metodelor, procedeelelor, mijloacelor și modurilor de instruire etc.

La acestea se adaugă și dezavantajele utilizării tehnologiilor inovative respectiv:

- cei mai mulți dintre elevi se bazează excesiv pe tehnologie devenind practic dependenți de ea;
- aproape orice sferă a vieții noastre s-a „tehnologizat”;
- elevii devin mai impersonali, comunică din ce în ce mai mult prin intermediul diferitelor site-uri sau cu ajutorul telefonului și își pierd ușor, ușor capacitatea de a vorbi față în față cu o persoană;
- mulți copii nu mai ies afară să se joace fiindcă fac acest lucru pe computerul personal și devin astfel încă de mici sedentari și cu posibile probleme de adaptare la societate.;
- aceeași tehnologie poate fi folosită în domeniul sanitar pentru a salva oameni, dar și în conflicte armate pentru a distruge inamicii;
- nu există continuitate în sensul posibilității ca internetul “să pice”.

O instruire calitativă se realizează prin integrarea tehnologiilor digitale, conceptelor și metodologiilor pedagogice moderne, prin extinderea și generalizarea unor forme de instruire și a conținuturilor, prin colaborarea și cooperarea atât a celor instruiți cât și a celor care organizează procesul de instruire – integrare.

Conform Codului educației, articolul 134 (1), „Personalul didactic, științifico-didactic și științific are dreptul să aleagă și să utilizeze atât tehnologiile didactice, manualele și materialele didactice aprobate de Ministerul Educației, cât și pe cele alternative, pe care le consideră adecvate realizării standardelor educaționale de stat” [6]. Ca urmare profesorii au posibilitatea de a contribui la modernizarea și eficientizarea procesului educațional prin inovarea permanentă a tehnologiilor didactice la clasă. Geografia are un rol important în formarea la elevi a competențelor necesare pentru a rezolva probleme și a formula concluzii bazate pe experiment, a înțelege schimbările cauzate de procesele și fenomenele naturale dar și de către activitățile umane

Ca urmare, formarea la elevi a celor 6 competențe generale specifice geografiei trebuie să se realizeze într-un mod integrat, acestea sunt [10].:

1. Utilizarea corectă a terminologiei specifice pentru explicarea mediului geografic, folosind limbaje diferite.
2. Raportarea elementelor semnificative din societate, știință și tehnologie la mediul înconjurător ca întreg și sistemele sale componente.
3. Integrarea aspectelor din natură și societate într-o structură obiectivă (mediul înconjurător) și o disciplină de sinteză (geografia).
4. Relaționarea elementelor și fenomenelor din realitate (natură și societate) cu reprezentările lor cartografice și grafice, pe imagini satelitare sau modele.
5. Dobândirea unor priceperi, deprinderi, metode și tehnici generale de învățare (inclusiv TSI) care să faciliteze o pregătire permanentă asumată.
6. Dobândirea unor competențe sociale, interpersonale, interculturale, civice și antreprenoriale pe baza studierii geografiei.

Competențele specifice detaliază competențele generale și sunt asociate, pentru fiecare clasă, unor domenii, capitole și teme specifice fiecărei discipline școlare. Sistemul de „competențe specifice-conținuturi” este prezentat în fiecare programă școlară. Competențele generale și specifice care sunt formate în liceu prin procesul educațional care au la bază elemente geografice promovează următoarele valori și atitudini:

- Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație;
- Curiozitatea pentru explorarea mediului geografic;
- Respectul pentru diversitatea naturală și umană.

Standardele de eficiență ale învățării geografiei constituie finalitățile educaționale și suportul pentru formarea integrată a competențelor specifice geografiei, o resursă importantă ce orientează acțiunile educative în organizarea și proiectarea activităților didactice, în sprijinirea și stimularea învățării, indicând ceea ce ar trebui să știe și să poată face elevii în liceu.

Având în vedere tehnologiile inovative ca instrumente de educație prin intermediul cărora profesorul ajută la formarea competenței digitale,

această competență este considerată parte centrală a dezvoltării curriculum-ului școlar. Este ușor de observat că ea ajută la dezvoltarea diferitelor dimensiuni ale competenței propriu-zise, precum și anumite extinderi în alte competențe – cheie și competențe generale. Prin natura sa, competența digitală este interdisciplinară și totodată transdisciplinară, oferind posibilități de concretizare a tuturor disciplinelor școlare. Ea reprezintă un model metodologic pentru ansamblul disciplinelor școlare, precum și pentru domenii foarte largi ale practicii sociale. Competența digitală constituie totodată o parte a competenței de învățare permanentă și o dimensiune metodologică evidentă a curriculum-ului școlar în ansamblul său.

CONCLUZII

Pentru asigurarea calității educației profesorul trebuie să aplice o metodologie eficientă de formare a competențelor digitale specifice geografiei, care ar orienta procesul educațional la disciplina geografie spre formarea personalității elevilor, aceștia având spirit de inițiativă, capabili de autodezvoltare, având un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune.

De asemenea, competența digitală se bazează pe abilitățile fundamentale: de a folosi computerele pentru obținerea, copierea, evaluarea, stocarea, producerea, prezentarea și transmiterea de informații; de a participa și comunica în cadrul unor echipe de lucru prin intermediul Internetului sau cu alte tehnologii disponibile.

BIBLIOGRAFIE

1. BADEA, Dan. Competențe și cunoștințe - fața și reversul abordării lor. Revista de Pedagogie nr. 58 (3). București. 2010.
2. BELDIMAN, Dan, Mihai. Instrumente Web 2.0 utilizate în activitatea didactică. Disponibil:
<https://iteach.ro/experiencedidactice/instrumente-web-2-0-utilizatein-activitatea-didactica>.
3. BERCU, Nicoleta, CĂPIȚĂ, Laura. Despre a învăța elevul să învețe. În Revista de Pedagogie nr. 58 (3), București. 2010.

4. Competența digitală, o abilitate esențială pentru profesori și elevi în secolul XX (citată în 14.12.2020). Disponibil: <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/tutorials/digital-competence-the-vital.htm>.
5. CORLAT Sergiu., KARLSSON Goran., BRAICOV Andrei. Metodologia utilizării Tehnologiilor Informaționale și de Comunicație în învățământul superior. Chișinău. 2011.
6. Codul Educației al Republicii Moldova. Monitorul Oficial Nr. 319- 324 art. Nr. 634.
<http://lex.justice.md/md/355156/> (accesat la 02.11.2017).
7. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. Geografie. Curriculum Național pentru clasele X-XII. Curriculum disciplinar, Ghid de implementare, Chișinău. 2020. 92 p.
8. DULAMĂ, Maria Eliza. Cum îi învățăm pe alții să învețe, cap. 7, Dobândirea competențelor, Cluj – Napoca: Editura Clusium. 2009. 450 p. ISBN978-973-555-590-0.
9. GODOROJA Radu, COROPCEANU Eduard. Tehnologii didactice inovative de formare la elevi a competențelor specifice disciplinei chimie, În Instrumentul Bibliometric Național, Chișinău, Numărul 1(12) / 2018 / ISSN 1857-0623 /ISSN 2587-3636.
10. MÂNDRUȚ, Octavian., ILINCA, Nicolae, PÂRVU, Cristina. Competențele în învățarea geografiei. Consfătuirea inspectorilor de geografie Târgu Secuiesc, 2-3 septembrie 2009. p. 4.
11. OPREA, Crenguța, Lăcrimioara. Strategii didactice interactive- repere teoretice și practice. Editura Didactică și Pedagogică. București. 2009. 316 p. ISBN: 978 – 973- 30 2447-7.